

binetssecretairen, i den Skikkelse, den var udgaaet fra, Magistraten, og saavidt sjonnes, ganske saaledes, som den er trykt i Dvartudgaverne af Forordningerne, men det paagjældende Sted er kun ekstraheret i Schouws Udtog. Den maa altsaa betragtes som en Udtalelse af, hvorledes Magistraten opfattede disse Forhold, og Stedet lyder in originali saaledes:

§ 2.

„Bagerne's Forraad bestemmes.

Bagerne, som ere fastsatte til 50, og hvis Gaarde dertil alene ere privilegerede imod at dennem er paalagt at være forshynde med Forraad af Rug og Hvede, skulde icke.

Altsaa: Magistraten selv satte Fastfattelsen af Bagerne's Antal til 50 i Forbindelse med Forpligtelsen til at holde Forraad, en Forpligtelse, der nu, som jeg senere skal nævne, er ophævet i 1845, og det var derpaa, Magistraten begrundede den Eneret, som forekommer i det Udkast, Magistraten havde forfattet angaaende Ordningen af disse Forhold heri Byen. Approbationen paa dette Forslag meddeltes ved et tydsk kongeligt Rescript, hvorefter Forslagene skulde bringes i Udførelse, og Magistraten havde da at bekendtgjøre det Forordne derom ved Anordning og Reglement af 5te Juni 1771, saaledes at hvis man vilde lægge nogen særdeles væsentlig Betydning i Anordningen af 1771, da turde dette neppe være stemmende med hvad der er passeret ved dens Udarbejdelse. Saaledes stod Sagen hentrent til Aaret 1800. I dette Aar foretog man igjen væsentlige Forandringer i Bagerne's Stilling, idet man udvidede Fribagernes Ret. Der er to Bestemmelser fra 1800, som gribe væsentligt ind i Bagerne's Retshforhold. Den ene Bestemmelse findes i Laugsanordningen af 21de Marts 1800, og den anden er den Bestemmelse i Forordning af 23de Mai 1800, hvorved der er givet alle Amtmænd og ogsaa Magistraten i Kjøbenhavn Rettighed til at uddele Bevillinger til at bage Rugbrød. De almindelige Fribagere fik Rettighed til at bage Fransbrød; det var ved Laugsanordningen, at denne Frihed blev indrømmet dem, men ved den anden Bestemmelse af 23de Mai 1800 fik Magistraten den samme Ret som Amtmændene

paa alle andre Steder i Landet, nemlig en ganske almindelig Ret til at indrømme Tilladelse til at bage og sælge Rugbrød. Jeg skal blot tillade mig at bemærke, at det nærmere derom findes i Collegialtidende for 1846 Side 182. Saaledes er Sagen i det væsentlige blevet staaende, kun at Rescriptet af 1806 nærmere har udtalt sig om Forholdene, og at Sagen har modtaget sin endelige Ordning i 1841, hvorved Regjeringens Besvarelse til at spørge Bagerne's Antal, naar den dertil fandt nogen Anledning, er bleven udtalt og disse Bestemmelser i 1841 ere anseete at være saa afgjørende for Bagerlaugets Stilling, at man af Hensyn dertil har undladt at lade indtræde en mere formelig Ophævelse af den paagjældende Bestemmelse i Anordning af 1771, som der maaskee ellers kunde have været Anledning til. Jeg tillader mig at henvise til Collegtid. for 1845 S. 665; i dette Aar ophævede man nemlig Anord. af 5te Juni 1771 i alle dens Bestemmelser angaaende Kjøbenhavns Forsyning, men man tilkjendegav ikke udtrykkelig, hvilken Indflydelse dette skulde have paa Bagerne's særegne Rettigheder, fordi man antog, at dette Spørgsmaal allerede var afgjort ved Bestemmelsen af 1841. Ligeledes er der en anden Bestemmelse, som blev truffet i 1845, det er nemlig den Udvidelse, som da fandt Sted af Rugbrødsbagerne's Ret til selv at lægge Suurbrød. Bagerne havde nemlig søgt en Rugbrødsbager, som lagde Suurbrød, og der var faldet en Dom, hvorved Rugbrødsbagerne nægtedes Ret til at lægge Suurbrød. Cancelliet fandt, at denne Frihed var gavnlig for Byen, og det udvirkede derfor en allerhøieste Bestemmelse af 15de Januar 1845, hvorved Rugbrødsbagerne og Rugbrødshandlerne fik Ret til at bage og udsælge Brød af sigtet Rugmeel, sjonndt det ved denne Bestemmelse neppe er Meningen, at de skulle have Ret til at bage, men kun at de skulle have den samme Rettighed med Hensyn til Suurbrød som med Hensyn til Rugbrød. Jeg troer, at den Fremstilling, som jeg saaledes har givet af de Forandringer, som ad administrativt Veie — thi det hele Forhold er hidtil meest betragtet som henhørende under Administrationen — er skeet i Bagerne's Stilling, er stemmende med Retsskilderne,